

ВЕБЛІОГРАФІЯ НА ДОПОМОГУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОУНБ ІМ. В. Г. КОРОЛЕНКА

Алла Мальована,
заступник директора
Чернігівської обласної універсальної
наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка

СУЧАСНІ бібліотеки, створюючи власні електронні ресурси, долучають до числа своїх читачів користувачів Інтернету. Для якнайповнішого задоволення їх потреб бібліотекарі пропонують професійно відібрані та впорядковані різноманітні за змістом і видами електронні ресурси Мережі. Цей напрям бібліографічної діяльності називається вебліографією. Зазначений термін був уперше вжитий американськими бібліотекарями в 1990 р. у газеті «Нью-Йорк Таймс», через п'ять років його почали застосовувати європейські бібліотекарі, а в бібліотечному середовищі пострадянського простору він уживається з початку ХХІ ст. [3].

Питання теоретичного обґрунтування та аналізу практичних напрацювань щодо вебліографії в Україні вивчали Л. Трачук [13–15], О. Дікунова [5], К. Лобузін [10], Я. Бондаренко [3] та ін.

Л. Трачук визначає вебліографію як особливий напрям бібліографічної діяльності, спрямований на облік і відбір ресурсів Інтернету, необхідних насамперед самим бібліографам для довідково-бібліографічного обслуговування користувачів [13, с. 34].

Я. Бондаренко вебліографією називає підходи бібліографів до організації ресурсів Інтернету з метою спрощення пошукової діяльності користувачів Мережі [3].

Хоч орієнтуватись у безмежжі простору Інтернету нелегко і самим бібліотекарям, проте є необхідність у використанні його ресурсів для задоволення фахових інформаційних запитів. Зорієнтувати колег у професійних темах, котрі представлені в Інтернеті, допомогти в практичній роботі та підвищенні кваліфікації – саме такі завдання ставили перед собою працівники науково-методичного відділу Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка, створюючи на сайті бібліотеки розділ «Вебліографічні матеріали» в рубриці «Бібліотечному фахівцю».

Першою такою спробою став друкований публіцистичний матеріал для бібліотекарів «В "павутині" Інтернету» (2004), в передмові до якого чітко зазначено цільове та читацьке призначення: допомогти бібліотечним працівникам зорієнтуватись у Мережі, задовольняючи свої професійні потреби та запити користувачів [4]. Проте на той час бібліотечні фахівці Чернігівської області навряд чи могли використовувати ресурси Інтернету та задовольняти потреби своїх користувачів повною мірою, оскільки доступ до нього тоді був в обласній бібліотеці, Прилуцькій та Чернігівській ЦМБ. Однак час стрімко йде вперед, і ми, бібліотека-

рі, вже не уявляємо своєї професійної діяльності без можливостей Інтернету.

Наразі розділ «Вебліографічні матеріали» вміщує чотири електронні ресурси: «Маленька бібліотека у Всесвітній мережі» (2013), «Професійна періодика в мережі Інтернет» (2014), «Інтернет-ресурси про бібліотеки Чернігівщини» і «Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка на сторінках всеукраїнських видань» (обидва – 2015). Розгляньмо детальніше кожен із них.

До ресурсу «Маленька бібліотека у Всесвітній мережі» вміщено інформацію про бібліотечні сайти невеликих (визначення умовне) сільських, районних, міських та інших бібліотек (за алфавітом назв населених пунктів) задля використання в практичній роботі та ознайомлення з їх структурою, змістом, дизайном [11]. У цьому ресурсі до уваги колег-бібліотекарів запропоновані також сайти, на яких представлені вебліографічні списки блогів бібліотек України та інших країн. Отже, ресурс є вебліографічним списком із використанням скріншотів для переходу на конкретний сайт та з елементами метавебліографії.

Професійне читання – важливий елемент безперервної освіти бібліотекарів. Професійні періодичні видання допомагають підвищувати кваліфікацію та бути в курсі розвитку бібліотечної справи. На жаль, у сучасних реаліях багато фахівців у сільській місцевості, та навіть у районних центрах, позбавлені можливості отримувати професійні періодичні видання. Тому добірка «Професійна періодика в мережі Інтернет» [12] дає можливість бібліотекарям області відчувати себе кваліфікованими спеціалістами, які спілкуються з колегами однією мовою. Матеріали ресурсу згруповано за алфавітом назв у три розділи: «Всеукраїнські професійні видання», «Регіональні українські професійні видання» та «Зарубіжні професійні видання». Всі позиції мають гіперпосилання і дають змогу перейти безпосередньо до документа.

На названі вище ресурси звернула увагу провідний бібліограф Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого А. Ільченко, яка, проаналізувавши їх у статті «Особливості подання вебліографічної інформації на сайтах ОУНБ», зазначила: «Розміщення вебліографічної інформації на сайті Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка може слугувати прикладом при створенні інших схожих інформаційних ресурсів, адже наведена в передмові інформація наділяє їх ознаками традиційного бібліографічного покажчика» [7].

ім. В. Г. Короленка : [сайт]. – Текст. дані. – Чернігів, 2013. – Режим доступу: <http://libkor.com.ua/index.php?id=6&sid=5&pid=3> (дата звернення: 09.11.2018). – Назва з екрана.

9. Карнаух И. А. К вопросу о библиографическом описании сетевых электронных ресурсов / И. А. Карнаух // Библиотеки і суспільство: рух у часі та просторі : матеріали наук.-практ. інтернет-конф., присвяч. 210-річчю Харків. нац. мед. ун-ту та 95-річчю Наук. б-ки ХНМУ, Харків, 5–12 жовт. 2015 р. / Харків. нац. мед. ун-т, Наук. б-ка. – Харків, 2015. – С. 79–86.

10. Лобузін К. Шляхи інтеграції бібліотечної діяльності до онлайн-середовища / Катерина Лобузін // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 7. – С. 30–34.

11. Маленька бібліотека у Всесвітній мережі [Електронний ресурс] : вебліогр. огляд / підгот. А. Мальована // Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://libkor.com.ua/index.php?id=6&sid=5&pid=1> (дата звернення: 05.11.2018). – Назва з екрана.

12. Професійна періодика в мережі Інтернет [Електронний ресурс] : [вебліогр. огляд] / підгот. А. Мальована

на // Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://libkor.com.ua/index.php?id=6&sid=5&pid=2> (дата звернення: 05.11.2018). – Назва з екрана.

13. Трачук Л. Вебліографічні ресурси українських бібліотек / Людмила Трачук // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 3. – С. 31–34.

14. Трачук Л. Ф. Особенности веблиографических пособий: теоретический аспект / Л. Ф. Трачук // Науч. и техн. б-ки. – 2012. – № 4. – С. 52–59.

15. Трачук Л. Роль веб-сайтів обласних універсальних наукових бібліотек України в інформаційній соціалізації та самообслуговуванні користувачів бібліотек / Л. Трачук // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 42. – С. 135–146.

16. Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка на сторінках всеукраїнських видань [Електронний ресурс] / підгот. А. Мальована // Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://libkor.com.ua/index.php?id=6&sid=5&pid=4> (дата звернення: 15.09.2017). – Назва з екрана.